

Ministeriet for Børn og Undervisning

Aftale mellem Regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og Enhedslisten om udmøntning af fleksibelt loft på 28 elever i klasserne i de gymnasiale uddannelser

22. december 2011

Udover de allerede afsatte midler på 50 mio. kr. i 2012 stigende til 120 mio. kr. fuldt indfaset til det fleksible klasseloft, afsættes yderligere 18 mio. kr. i 2012 stigende til 85 mio. kr. årligt fuldt indfaset som følge af, at der foreligger et nyt datagrundlag for udgiftsvurderingen.

Udmøntningen af aftalen indebærer visse udfordringer:

Det forventede elevoptag i de kommende år vil i kombination med et gennemsnitligt klasseloft på 28 stille krav om øget kapacitet på især de almene gymnasier, særligt i hovedstadsområdet.

En gennemsnitlig klassekvotient på max 28 pr. klassetrin vil desuden medføre, at flere elever må forventes omfordelt til et andet gymnasium og/eller en anden studieretning. Herunder kan der i udkantsområder opstå situationer, hvor relativt få elever vil blive henvist til andre gymnasier og dermed få lang rejsetid.

Gennemførelsen af denne aftale vil omfatte følgende elementer og den konkrete udmøntning af nedenstående forslag vil efter sædvanlig praksis skulle drøftes med de relevante parter på området:

1) Kapacitetsudvidelse på eksisterende gymnasier og hf-kurser

I områder, hvor pladsproblemerne er størst – især i hovedstadsområdet - vil kapaciteten på kort sigt primært kunne øges ved, at gymnasier, som har flere ansøgere, end de har plads til, lejer lokaler og opfører pavilloner. En anden model kan være lejeaftale med andre skoleformer med ledig kapacitet, fx på VUC eller en erhvervsskole. I områder med særlig store, varige kapacitetsproblemer kan man forestille sig, at eksisterende gymnasier opretter nye afdelinger.

Udvidelse af kapaciteten skal ske med hensyntagen til prognoser for kapacitetsbehov i området på længere sigt.

2) En mere omfattende omfordeling af eleverne.

En gennemsnitlig klassekvotient på max 28 pr. klassetrin medfører, at flere elever må forventes optaget på et andet gymnasium, end det primært ønskede.

Denne forventede øgede omfordeling af ansøgerne indebærer, at det er vigtigt, at fordelingsproceduren sker efter objektive kriterier, og at fordelingen er gennemskuelig. For at sikre dette sker der en ændring af optagelsesbekendtgørelsen. Gymnasieforligskredsen orienteres om ændringerne, da kredsen i forbindelse med kommunalreformen blev orienteret om etableringen af fordelingsudvalg m.v..

Følgende kriterier kan anvendes i prioriteret rækkefølge ved en eventuel justering og tydeliggørelse af de gældende bestemmelser, idet udgangspunktet fortsat er elevernes frie valg samt, at eleverne for fremtiden *skal* angive tre gymnasier i prioriteret rækkefølge, evt. begrænset til områder med skoler beliggende inden for rimelig afstand:

1. Elevens ønske om skole og studieretning.
2. Transporttid/afstand mellem ansøgers bopæl og skolen.

Hertil kommer:

3. At kravene til et eventuelt profilkriterium for den enkelte skole strammes og formuleres præcist og klart i optagelsesbekendtgørelsen. Det kan gøres ved følgende ændringer:
 - a. Det gøres til en betingelse, at det pågældende gymnasium har et unikt tilbud, der adskiller sig fra de øvrige gymnasiers, fx Sankt Annæ Gymnasiums musiktilbud.
 - b. Det unikke særlige profilkonstituerende tilbud viser sig ved helt særlige faglige aktiviteter på skolen, herunder ekstracurriculære aktiviteter.
4. At den enkelte skoles ønske om en særlig profil som fordelingskriterium skal godkendes af Fordelingsudvalget. Et alternativ kan være, at særlige profiler skal godkendes i Børne- og Undervisningsministeriet efter indstilling fra Fordelingsudvalget.
5. Kun i sådanne tilfælde kan profilkriteriet gå forud for kriteriet om transporttid, og kun i sådanne tilfælde har rektor mulighed for at afgive en indstilling til Fordelingsudvalget om, hvilke ansøgere den pågældende rektor ønsker henvist til sin skole.

2a) Fordelingsudvalg

Fordelingsudvalgenes rolle og praksis skal analyseres nærmere. Der udarbejdes et kommissorium med henblik på at igangsætte en analyse med ekstern bistand og nedsættes en følgegruppe med de relevante parter på området. Gymnasieforligskredsen orienteres om igangsættelsen af analysen.

3) Dispensationer

Af hensyn til elever i primært udkantsområder med lang afstand mellem gymnasierne indføres en permanent dispensationsmulighed, som åbner for i særlige tilfælde at optage elever, selv om 28-gennemsnittet overskrides.

I tilfælde af optagelse af elever i løbet af skoleåret, skal der primært i udkantsområder desuden være mulighed for dispensation for at sikre den nødvendige fleksibilitet. Tilsvarende gælder i forbindelse med optagelse af udvekslingsstudenter o.l.

Dispensationer skal ske efter på forhånd fastlagte objektive kriterier.

4) Tilførelse af ekstra lærertid til eleverne

Skoler, der har fået dispensation til i særlige tilfælde at overskride 28-grænsen, skal sikre, at lærerstøtten pr. elev er den samme uanset klassestørrelse. De ekstra lærerressourcer kan målrettes elever med størst behov for støtte.

5) Godkendelse af nye og ekstra udbud

Godkendelse af nye udbydere og ekstra udbud, fx flere udbud af 2-årigt hf. Umiddelbart godkendes ansøgning om udbud af 2-årigt hf på VUC Hvidovre-Amager og Høje Tåstrup Gymnasium. Viser det sig, at de eksisterende udbydere af de gymnasiale uddannelser ikke kan foretage den nødvendigt kapacitetsforøgelse svarende til også det langsigtede behov, kan nye udbud godkendes, om nødvendigt stx fra erhvervsskoler, hhx fra gymnasier og htx fra gymnasier, dog som udgangspunkt i samarbejde med eksisterende udbydere, som har de nødvendige værksteds- og laboratoriefaciliteter.

6) Tælltidspunkt for opgørelse af klassekvotienter

Der tælles 20 dage inde i grundforløbet svarende til tælltidspunktet for indberetning af årselever i tilskudssystemet.

7) Kapacitetsudvidelsespulje for erhvervgymnasierne

Der oprettes en pulje på 20 mio. kr. til støtte for kapacitetsudvidelse på de erhvervgymnasiale uddannelser på erhvervsskoler med særlige behov.

8) Udviklingen følges løbende

Implementering af den ny ordning følges løbende gennem halvårslige indberetninger til Ministeriet for Børn og Undervisning / UNI-C, drøftelser med lederforeninger og evt. særlige evalueringer. Ordningen evalueres samlet efter senest 4 år.